



Olimpiada de matematică – clasa a XI-a  
etapa zonală – 9 februarie 2013

**SOLUȚII**

1. Calculați limita  $\lim_{n \rightarrow \infty} \left[ \frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3}}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2}} \right]$ , unde  $[x]$  reprezintă partea întreagă a numărului real  $x$ .

**Rezolvare**

$$\frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3} - 1}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2} + 1} < \left[ \frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3}}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2}} \right] < \frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3} + 1}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2} - 1}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3} - 1}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2} + 1} = \frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3} + 1}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2} - 1} = \sqrt{\frac{2}{3}}$$

$$\text{Deci } \lim_{n \rightarrow \infty} \left[ \frac{n^2 \sqrt{2} + n\sqrt{3}}{n^2 \sqrt{3} + n\sqrt{2}} \right] = \sqrt{\frac{2}{3}}$$

2. Fie  $z, v \in \mathbb{C}$ ,  $z \neq 0$  două numere complexe, și matricea  $X = \begin{pmatrix} z & v \\ 0 & z \end{pmatrix} \in M_2(\mathbb{C})$ .
- a) Determinați  $X^n$  pentru  $n \in \mathbb{N}^*$ .
- b) Determinați  $z, v \in \mathbb{C}$  pentru care  $X^n = \begin{pmatrix} 1 & n \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ ,  $n \in \mathbb{N}^*$ ,  $n \geq 2$ .

**Rezolvare**

Se demonstrează prin inducție matematică (sau folosind Cayley-Hamilton), că

$$X^n = \begin{pmatrix} z^n & nz^{n-1}v \\ 0 & z^n \end{pmatrix}.$$

Din  $X^n = \begin{pmatrix} 1 & n \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$  obținem  $z^n = 1$ ,  $z^{n-1}v = 1 \Rightarrow z = v$  și ambele sunt rădăcini de ordinul  $n$  al unității.

3. Fie șirul  $(a_n)_{n \geq 1}$ ,  $a_n = \begin{vmatrix} a+x & a & \cdots & a \\ a & a+x & \cdots & a \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a & a & \cdots & a+x \end{vmatrix}$ . Calculați limita  $\lim_{n \rightarrow \infty} \left( \lim_{x \rightarrow 0} \frac{a_{n+1}}{x \cdot a_n} \right)^n$ .

**Rezolvare**

$$a_n = \begin{vmatrix} na+x & na+x & \cdots & na+x \\ a & a+x & \cdots & a \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a & x & \cdots & a+x \end{vmatrix} = (na+x) \begin{vmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 \\ a & a+x & \cdots & a \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a & a & \cdots & a+x \end{vmatrix} \stackrel{C_i - C_1}{=} \begin{vmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 \\ a & x & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a & 0 & \cdots & x \end{vmatrix}$$

$$(na+x) \begin{vmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 \\ a & x & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a & 0 & \cdots & x \end{vmatrix} = (na+x)x^{n-1}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{a_{n+1}}{x \cdot a_n} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{((n+1)a+x)x^n}{x(na+x)x^{n-1}} = \frac{n+1}{n}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left( \lim_{x \rightarrow 0} \frac{a_{n+1}}{x \cdot a_n} \right)^n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left( \frac{n+1}{n} \right)^n = e$$

4. Fie șirul de numere reale  $(a_n)_{n \geq 1}$  definit de relația  $2a_{n+1} = a_n + \frac{a_n}{n}$  pentru orice  $n \in \mathbb{N}^*$  și  $a_1 = \frac{1}{2}$ .

a) Determinați termenul general al șirului  $(a_n)_{n \geq 1}$ .

b) Calculați limita  $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}}{2^{\frac{n+1}{2}} \cdot a_{n+1}}$

**Rezolvare**

a)  $2a_{n+1} = a_n + \frac{a_n}{n} \Leftrightarrow a_{n+1} = a_n \cdot \frac{n+1}{2n} = a_{n-1} \cdot \frac{n}{2(n-1)} \cdot \frac{n+1}{2n} = a_{n-2} \cdot \frac{n-1}{2(n-2)} \cdot \frac{n}{2(n-1)} \cdot \frac{n+1}{2n} = \dots$   
 $\dots = a_1 \cdot \frac{2}{2 \cdot 1} \cdot \frac{3}{2 \cdot 2} \cdot \dots \cdot \frac{n}{2(n-1)} \cdot \frac{n+1}{2n} = \frac{1}{2} \cdot \frac{n+1}{2^n} = \frac{n+1}{2^{n+1}} \Rightarrow a_n = \frac{n}{2^n}$

b)  $\frac{\sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}}{2^{\frac{n+1}{2}} \cdot a_{n+1}} = \frac{\sqrt[n]{\frac{n!}{2^{1+2+3+\dots+n}}}}{2^{\frac{n+1}{2}} \cdot \frac{n+1}{2^{n+1}}} = \frac{\sqrt[n]{n!}}{\sqrt{(n+1)^n}}$

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{\sqrt{(n+1)^n}} \stackrel{D'Alambert}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)!}{(n+2)^{n+1}} \cdot \frac{(n+1)^n}{n!} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left( \frac{n+1}{n+2} \right)^{n+1} = \frac{1}{e}$